

"Hereford slagter næsten ens med limousine".

Af Anni og Anders Søndergaard, Kammerherre Hereford, mail: kammerherre@kammerherre.dk.

"Hereford slagter næsten ens med limousine", en herlig kommentar fra en hereford kollega. Årets første slagtninger har været helt i top med klassificering i 10 og 12. Med fokus på slagtning af hereford, så stiller Kammerherre Hereford en række tal til rådighed for denne artikel og temaet økonomi. Vi håber det giver mere fokus på den gode økonomi, der er i produktion til slagtning med hereford. Vi vil også gerne samle flere herefordmedlemmer til at bidrage med erfaringer til produktion og optimering af økonomien ved slagtning og ikke kun dyrskuedyr, og salg til levebrug.

Vores avlsmål de seneste år har været fokus på klassificering. Ved at have fokus på én avls-parameter, så betyder det ikke, at vi ikke vil have en levende kalv, tilvækst, rolig temperament, en ko med masser mælk. Vi vil det hele, men skal en avlsparameter, som klassificering blive bedre, så skal der vælges "ekstrem dyr" på slagteegenskab, for at det rykker fremad.

Fokus på klassificering startede i 2008 med en afregning, som sælger viste frem med klassificeringer i 10 og 11. Tyren var Håsum Uno. Vi købte Håsum Uno med forventning til, at Håsum Uno også ville hæve vores gennemsnit.

Siden 2008 og indtil nu, har vi forsøgt at få hundyr med Håsum Uno gener, samt andre tyre som Rosenkær 1 Easy Game. Vi har brugt de 2 tyre direkte og ligeledes via sønner til at give et løft af vores hundyr. Vi kan nu se på vores afregninger, at vores afregningsresultater er blevet meget bedre, med disse 2 tyre i afstamning på hundyrerne.

Indtægter, hereford i klasse 12

Her i 2016 er vores gennemsnit ved slagtning startet med 10,6 på 7 tyre.

Åres første slagtninger af 7 hereford ungtyre er baggrund for denne artikel. Ugens højdepunkt er afregningen fra

ugens levering "hvad kommer de hjem med i kroner og klassificering". Året er startet rigtig godt, **2 tyre på afregningen, der klassificerede i 12 og resten i klasse 10.**

De 2 tyre i klasse 12 var efter TAMU Jacob med Vokslev Ciller i afstamning, som også er far Vokslev Eik. Den anden klasse 12 var efter Kammerherre Hansi med Romany Captain i afstamning. Se tabel 1

Til nedenstående afregninger skal tillægges ca. 800 kr. i slagtepræmie, men ikke efterbetaling, da vi slagter i Ålestrup (Hjalmar / Nordic Beef). De 7 tyre er slagtet i forskellige uger, hvor prisen for de sidste 4 tyre faldt 70 øre pr. kg (en klasse 10 faldt fra 28,95 kr. til 28,25 kr.). Dette sker hvert år fra marts, når kødkvægets forårskælvninger leveres.

Hvad er udgifterne ved en slagtekyr incl. udgifter til koen?

Vi har ikke kun indtægter på tyren, så hvilke omkostninger skal fratregges afregningen? Vi har i de følgende afsnit prøvet at sætte kroner på alle udgifter, så vi beregner en udgift pr. dag pr. ko, kvie og tyr.

Udgift pr. Fe

Vores foderplan er græsensilage, tilskudsfoder til tyrene, samt byg og rug af egen avl. Græsensilage har vi til 0,80 kr. pr. Fe for det bedste til tyrene, 1,00 kr. for øvrigt ensilage. Sommergræs 0,35 kr. pr. Fe. Korn (byg 80% og rug 20 %) til 1,10 kr. pr. Fe. Tilskudsfoder til 2,80 kr. pr. kg.

Udgifter pr dag

Vi har ikke sat foderudgifter på kalven de første 7 måneder, hvor den går ved koen. Denne udgift er indregnet i koen, et større foderforbrug pr. dag. Vi bruger ikke kalveskjul, så vi har ingen udgifter til kalveblanding.

Tabel 1									
oprind	løbenr	form	fedme	farve	levvægt	koldvægt	kgpris	Total	
69972	1099	10	3	3	0	347,0	28,95	10.045,65	
69972	1095	10	3	3	0	374,0	28,95	10.827,30	
69972	1105	10	3	3	0	348,0	28,95	10.074,60	
69972	1100	12	3	3	0	349,0	28,65	9.998,85	
69972	1093	10	3	3	0	351,0	28,25	9.915,75	
69972	1097	10	3	3	0	357,0	28,25	10.085,25	
69972	1106	12	3	3	0	359,0	28,65	10.285,35	

Tabel 2 indeholder udgiften til foder pr. dag til kvier i forskellige opvækst perioder (fra 2,45 kr. til 6,95 kr.). Foderforbruget pr dag for en ko over et år, en billigere periode, når koen er på græs, og et større foderforbrug i perioden med kalv på siden (fra 2,80 kr. til 8,00 kr.).

De sidste rækker i tabellen er foderforbruget pr. dag for en tyr, fra og med 8. måned og indtil slagtning. Tyre er beregnet med et gennemsnitlig forbrug af korn på 7 kg, det starter lavere og slutter højere, og giver samlet en omkostning på 12,30 kr. pr dag.

Tyre er ikke billige at fodre, heller ikke med eget foder. Se tabel 2

Udgift til at holde en ko i 1 år

For at beregne udgiften på en ko, er vi nødt til at starte med at beregne udgiften til en kvie fra og med 8 måneder og frem til den er en 1. kalvs ko og fravæner første kalv. Herefter beregner vi udgiften til at holde en ko i et år, så vi har en årlig udgift til vedligeholdelse af koen, uanset hvor mange kalve koen får.

I nedenstående har vi beregnet, at en 1. kalvs ko koster 5.051 kr. at tillægges, og efterfølgende koster koen 2.373 kr. pr. år. Se tabel 3

Beregningen af foderudgiften til 1. kalvs koen har en ekstra udgift på 720 kr. til en 3 mdr's færdigfodring efter fravæn-

ning af kalven. Dette er ikke nødvendigt for ældre køer, da de ofte kan slagtes direkte. Men det kan være en god ide, at fodre yngre køer efter fravæning af kalven, hvis den skal slagtes.

Vi har ikke beregnet udgift til indkøb af kvier, men heller ikke indtægten, når koen slagtes. Da vi tillægger kvierne selv, så er der endnu en ekstra indtægt ved salg af kvien som ko, som kunne indregnes som indtægt. Vores køer slagter mellem 8-12.000 kr. afhængig af alder, og det beløb har man til at købe en kvie eller som overskud.

Hvor længe man skal holde en ko, vil være en vurdering, men her ønsker vi ikke køerne meget ældre end 6. kalvs køer. Efter 6. kalv kan mælkeydelsen være faldende, koen bliver mindre holdbar i hul, og sværere at sætte kød på efter kælvning, dårligere bentøj, går sidst i flokken... Hvis en ko mister en kalv, koster hun 2 års foderudgifter inden næste levende kalv. Vurder om koen skal slagtes ved en mistet kalv. Det er frasortering her.

Der er en stor foderudgift i at tillægges en kvie, ca. 2.700 kr. mere end at holde en ko et år mere. Dette giver et citament til at selekttere sine kvier og ikke for enhver pris sætte alle kvier ind. Vær avler, kig på fravænningsvægten, kvien, moderen, er kvien god nok. Er den ikke god nok til din egen besætning, så sælg den heller ikke til andre. Der er også god økonomi i at slagte en kvie, du kan læse om økonomi i slagtning af 16 mdr.'s kvier i herefordbladet oktober 2015.

TAMU Vitskøl Hereford
Rolige og omgængelige dyr

Der avles efter,
Kød og tilvækst
Tyre
Moeskør Diego
Vokslev Ciller

Kalve købes til
færdig fedning
God pris gives

Viborgvej 475
9681 Ranum
Tlf.3053 1110

En løbning af en kvie/ko er sat til 200 kr. Her er det ikke for lavt. Vi bruger både egne og indkøbte tyre. Vi har ca. 40-50 løbninger, og med 8 - 10.000 kr. årligt, så er det nok til dækning af forskel mellem indkøb, vedligehold og slagning af avlstyre.

Der er ikke halm i foderplanen, men vi bruger samlet ca. 200 rundballer årligt, svarende til en udgift på 8.000 kr. Halmudgiften er ved 40 køer ca. 200 kr. pr ko pr år, halm til strøelse og det, de måtte æde.

Overskud ved slagning af ungtyre

I tabel 4 er de 7 tyres afregninger indsat sammen med udgifterne til fodring af tyren og vedligehold af koen. Antal foderdage er beregnet som forskel mellem slagtedatoen og fravænningsdato (her har vi en vejedato på hændelseslisten i Webdyr Plus). Alderen på tyrene ved slagning er 12,5-14,5 måneder. Tilvækst i foderperioden er for tyrene

mellem 1.100-1.500 g. Det er ikke for højt, det bør vi kunne gøre bedre.

Udgiften til koen er for alle tyre sat til 6.kalvskøer, 2.819 kr. udregnet som $(5.051 + 5 * 2.379) / 6$, så hermed er overskuddet på tyrene alene forskellen i afregningspris og/eller foderdage. Hvis tyren var efter en 1.kalvsko, så skulle der i stedet fratrækkes 5.051 kr. og ikke kun 2.819 kr. i udgift beregnet for en 6. kalvs ko.

Tyrene har givet et nettooverskud mellem 5.100-6.600 kr., og et gennemsnit på 5.650 kr. Der er 44 foderdage i forskel til en pris af 12,30 kr. pr. dag.

Afregningens kg-pris er ikke så afgørende, 20 øre imellem klasserne. Først når vi er nede under en klasse 8, så er der 1,55 kr. mindre ned til en klasse 7. Med herefter racens klassificerings gennemsnit på 7,8, så er der for mange herefter under klasse 8 til den lave kg-pris.

Tabel 2				
Kvier:		Pris 1 Fe		
8-12 mdr.	4,5 kg i korn	1,10	4,95	
	2 Fe i græs ensilage	1,00	2,00	
	i alt		6,95	kr. pr. dag i 5 mdr.
13-18 mdr.	7 Fe græsmark	0,35	2,45	kr. pr. dag i 7 mdr.
19-24 mdr.	6 Fe fodring	1,00	6,00	kr. pr. dag i 5 mdr.
Ko				
	6 Fe i græs ensilage	1,00	6,00	kr. pr. dag i 5 mdr.
	8 Fe, hvis den går med kalv	1,00	8,00	kr. pr. dag i 1 mdr.
	8 Fe på græsmark	0,35	2,80	kr. pr. dag i 6 mdr.
Tyr				
8 mdr. -slagt	7 kg i korn	1,10	7,70	
	0,7 kg tilskudsfoeder	2,80	2,00	
	2 Fe godt græsensilage	0,80	1,60	
	minerale/kridt		1,00	
	gennemsnitlig udgift		12,30	kr. pr. dag - fravæning til slagt.

Tabel 4																			
Dyrnr	Født	seneste vejning dato	kg	Tilvækst gram	Krop vægt kg	slagtepct.	Klasse	Fedme	Farve	kg pris	afregnet: indtægt	slagtet	Dato fravænnet kg	Vægt	Foderdage	Foderudgift 12,30 pr dag	udgift 6.kalvs-ko	Udgift til ko (6.kalvs)	Overskud produceret tyr incl. handyrtillæg 801 kr
1093	23.01.15	06.04	645	1.089	351	0,54	10,0	3	3	28,25	9915,75	uge 14	16.9	400	225	2767,50	6	2819,00	5130,25
1095	02.02.15	21.03	690	1.492	374	0,54	10,0	3	3	28,95	10827,30	uge 12	16.9	420	181	2226,30	6	2819,00	6583,00
1097	09.02.15	06.04	650	1.511	357	0,55	10,0	3	3	28,25	10085,25	uge 14	16.9	310	225	2767,50	6	2819,00	5299,75
1099	13.02.15	01.03	640	1.515	347	0,54	10,0	3	3	28,95	10045,65	uge 09	16.9	390	165	2029,50	6	2819,00	5998,15
1100	20.02.15	06.04	640	1.511	349	0,55	12,0	3	3	28,65	9998,85	uge 14	16.9	300	225	2767,50	6	2819,00	5213,35
1105	07.03.15	21.03	630	1.381	348	0,55	10,0	3	3	28,95	10074,60	uge 12	16.9	380	181	2226,30	6	2819,00	5830,30
1106	10.03.15	06.04	655	1.400	359	0,55	12,0	3	3	28,65	10285,35	uge 14	16.9	340	225	2767,50	6	2819,00	5499,85
Gennemsnit			650	1.414	355		10,6				10176,11			363		2507,44		2819,00	5650,66

Afstamningerne til vores klasse 12 tyre, har været efter 3 forskellige tyre, startende med Rosenkær 1 Easy Game for 2 år siden. Her slagtede flere afkom efter Rosenkær 1 Easy Game i klasse 10 og en enkelt i klasse 12. Her 2. gang i 2016 med 2 tyre i klasse 12 på samme afregning og resten i 10, så har avlsarbejdet med fokus på klassificering virket. Vi har gener i hundtyrene, der medvirker til højere klassificering.

Hvor skal fokus være de næste år?

Anders og jeg har skrevet denne artikel over køkkenbordet, i en spændende faglig sparring (Anders født på landet og jeg i Aalborg). Også fælles sparring om fremtiden, valg af avlstyre.

Nu er målet i vores besætning for klassificering nået, niveauet skal holdes, men så er det også tid for nye mål, og når det bliver skrevet her, så er det Anders, der citeres, "nu skal antal foderdage reduceres".

Foderdage kan reduceres ved tilvækst, og en ko med masser af mælk. Hvis alle køer fravænnede en kalv på 380 kg, så har vi en kalv i stor vækst, og ikke lang tid til kalven vejer 650 kg. Der vil dog være en lang vej til at en 1. kalvs

ko fravænner denne vægt (hvis muligt). Men vi har enkelte køer, der gang på gang fravænner 380 kg. Vi kan vælge avlstyre med ekstremt højt indeks for mælk, til at løfte vores fravænningsvægt.

Fra Anders's erfagruppe (på tværs af racer) har vi fået forslag til kalveskjul til at løfte fravænningsvægt. Brug af kalveskjul er fravalgt ud fra det koster både i tid at bære foder ud til kalveskjul og omkostning til indkøb af kalveskjul. Vi har erfaringen og slidt 2 kalveskjul ned. I dag har vi 5 hegn med køer og kalve. Så hellere en ko, der malker godt og fravænner 380kg uden kalveskjul.

Hvis I har ideer til aktuelle afstamninger, der flytter fravænningsvægt, så kontakt os gerne, samt I må gerne sende kommentarer/spørgsmål til denne artikel.

Lidt input til avisudvalget ud fra denne artikel, så kunne det være ønskeligt, at den gennemsnitlige klassificering var 8.5, så herefter kommer væk fra klassificeringer i 7 (dårlig økonomi, 1,55kr. mindre pr kg) som kødkvægsrace.

Vi er blevet spurgt, om vi vil beregne besætningens årlige nettooverskud, men det må I have til gode. Det kan være en ide til en fortsættelse eller videndeling i mindre netværk.

Tabel 3	Udgift pr. dag	Antal foder dage	1. kalvs ko - udgift:	Ko i 1 år - udgift
Kvie 8-12 mdr. vinterfodring	6,95	150	1.042,50	
Kvie 13-19 mdr. på græs	2,45	210	514,50	
Kvie 20-24 mdr. vinterfodring	6,00	150	900,00	900,00
Ko med kalv - 6 mdr. på græs(maj-okt)	2,80	180	504,00	504,00
- 1 mdr. med fodring(april)	8,00	30	240,00	204,00
3 mdr. fodring efter sidste fravæning	8,00	90	720,00	
1 * løbning			200,00	200,00
Minerale a 365 kr (kvier 2 år)			730,00	365,00
Halm til strø			200,00	200,00
Samlet udgift			5.051,00	2.373,00